

Verslag

Omschrijving	Reguliere bijeenkomst Breed Handelsberaad Raad Buitenlandse Zaken (RBZ)Handel	
Vergaderdatum en -tijd	Maandag 21 november 14:00-15:30 uur	
Vergaderplaats	Ministerie van Buitenlandse Zaken, Den Haag	28 november 2022
Aanwezig	VNO-NCW, FNV, Handel Anders Coalitie, Platform Aarde Boer Consument, CNV, GroentenFruit Huis, KVNR, Evofenedex	

Introductie

Het Ministerie van Buitenlandse Zaken (minBZ) heet alle deelnemers welkom. Op de agenda staat vandaag de Raad Buitenlandse Zaken (RBZ) Handel op 25 november. Tijdens de Raad zal worden gesproken over de implementatie van de uitkomsten van de 12e Ministeriële Conferentie (MC12) van de Wereldhandelsorganisatie (WTO) van juni jl. en de voorbereidingen voor MC13. Ook wordt gesproken over de handelsrelatie tussen de EU en de VS. Verder zal de Raad een discussie voeren over steun aan Oekraïne middels handelsmaatregelen.

WTO-hervormingen en voorbereidingen MC13

MinBZ licht toe dat tijdens de Raad zal worden stilgestaan bij de opvolging van de bereikte resultaten van de 12e Ministeriële Conferentie (MC12) van de WTO in juni jl. Het is nu zaak opvolging te geven aan deze afspraken en ons voor te bereiden op MC13. Het kabinet hecht in het bijzonder aan snelle ratificatie en implementatie van het deelakkoord over visserijsubsidies, evenals afronding van de onderhandelingen over nog openstaande punten. Ook zal het kabinet zich tijdens de Raad inzetten voor ambitie inzake WTO-hervormingen. Hier is in het bijzonder van belang dat het geschillenbeslechtingssysteem uiterlijk per 2024 hervormd en hersteld wordt, zoals de WTO-leden afgesproken hebben tijdens MC12. Ook zal het kabinet onverminderd blijven inzetten op aangescherpte regels voor een mondiaal gelijk speelveld. Daarnaast dient duurzaamheid verder geïntegreerd te worden in het WTO-acquis. Nederland zal zich daarnaast uitspreken voor plurilaterale samenwerking in de WTO, door middel van de Joint Statement Initiatives (JSI's). Plurilaterale samenwerking biedt een platform om met gelijkgezinde landen tot ambitieuze afspraken te komen. Nederland heeft daarbij bijzondere aandacht voor de JSI on E-commerce.

Een BHB-lid vraagt naar de status van een JSI waarin maatschappelijk verantwoord ondernemen is opgenomen. Het BHB-lid vraagt of Nederland deze JSI steunt. MinBZ licht toe dat het gaat om plurilaterale onderhandelingen over een JSI over investeringsfacilitatie. De EU heeft een tekstvoorstel gedaan om hierin een verwijzing naar maatschappelijk verantwoord ondernemen op te nemen, en Nederland steunt dit. Het is nog niet zeker dat

dit tekstvoorstel in een uiteindelijk akkoord wordt opgenomen.

Een BHB-lid vraagt naar mogelijke tijdspaden wat betreft herstel van het geschillenbeslechtsmechanisme. MinBZ licht toe dat er nog geen onderhandelingen tussen WTO-leden plaatsvinden. De discussies bevinden zich in een verkennende fase. Tijdspaden zullen naar verwachting pas op een later moment onderwerp van gesprek worden tussen WTO-leden.

Een BHB-lid vraagt naar de haalbaarheid van het bereiken van een resultaat op het gebied van WTO-geschillenbeslechting in 2024. MinBZ antwoordt dat de WTO-leden zich hieraan gecommitteerd hebben tijdens MC12, en dat Nederland erop inzet om deze deadline te halen.

Een BHB-lid haalt een statement aan waarin kritiek wordt geuit op het proces en inhoudelijke uitkomsten van MC12. De organisatie wijst op het belang van voedselzekerheid en de rol die lokale voedselvoorziening hierin kan spelen. MinBZ is juist positief over de uitkomsten van MC12: op het gebied van voedselzekerheid en Trade & Health hebben de WTO-leden een belangrijke stap vooruitgezet en over schadelijke visserijsubsidies is na decennia onderhandelen eindelijk een akkoord bereikt. Wat betreft het proces is het belangrijk om te benoemen dat de WTO in principe op basis van consensus werkt. In de eindfase van onderhandelingen kan het zo zijn dat belangrijke spelers aan compromissen werken die vervolgens aan de bredere groep worden voorgelegd. MinBZ geeft daarbij aan dat Nederland groot belang hecht aan betrokkenheid van alle WTO-leden, in het bijzonder ook Least-Developed Countries (LDC's).

Het BHB-lid vraagt of er concrete afspraken zijn gemaakt over importeisen ten behoeve van het milieu. MinBZ antwoordt dat in de WTO wordt gewerkt aan de opvolging van drie JSI's op het gebied van handel en milieu. WTO-afspraken bieden kaders voor het non-discriminatoire vormgeven van beleidsmaatregelen. Hier worden geen afspraken over importvereisten gemaakt.

Een BHB-lid benadrukt het belang van open handelsstromen en het tegengaan van handelsbelemmeringen.

Een BHB-lid spreekt steun uit voor de ontwikkelingen in de WTO. Juist in de huidige context waarin een recessie dreigt en de economische positie van EU-lidstaten onder druk staat, is het relevant om het op regels gebaseerde handelssysteem te bewaken en versterken.

EU-VS Handelsrelatie

MinBZ verwacht dat de meeste aandacht zal uitgaan naar de *Inflation Reduction Act (IRA)*. Deze wetgeving is een belangrijke stap richting de concretisering van de Amerikaanse klimaatambities en het bijdragen aan de Parijs-doelen. De IRA bevat echter een aantal elementen die de handelsrelatie tussen de EU en de VS kunnen verstoren, waaronder 'Buy American'-clausules en voorwaarden dat bedrijfsmatige activiteiten in de VS plaatsvinden. Vanuit de EU zijn er zorgen over deze bepalingen, die mogelijk niet WTO-conform zijn, en de gevolgen daarvan voor de Europese economie. Verder heeft de VS op 7 oktober jl. unilaterale exportcontrolemaatregelen voor halfgeleidertechnologie gepresenteerd.

Tegen deze achtergrond zal de Commissie ook vooruitblikken naar de derde bijeenkomst op politiek niveau van de Trade and Technology Council, die plaats zal vinden op 5 december a.s. De TTC is niet bedoeld om besluiten te nemen, maar om een pad voor samenwerking te identificeren.

Een BHB-lid vraagt aandacht voor de Jones Act in de VS. Deze wetgeving beschermt de VS markt op het gebied van o.a. hernieuwbare energieprojecten op zee zoals offshore wind. Waar voorheen reeds materiaal van Amerikaanse origine moest zijn, heeft de huidige regering een voorstel gedaan waarmee dit wordt uitgebreid tot de bemanning van schepen die aan hernieuwbare energieproject op zee werken. Dit raakt Nederlandse bedrijven en is volgens het BHB-lid niet in het belang van de VS. MinBZ neemt hier goede nota van.

Een BHB-lid vraagt naar gesprek tussen de EU en de VS over arbeidsrechten. MinBZ wijst erop dat dit onderdeel is van de lijst met onderwerpen. Specifiek hebben de EU en VS aandacht voor dwangarbeid.

Platform Aarde Boer en Consument reageert op de inbreng van leden. Het lid stelt dat een protectionistische koers niet perse negatieve effecten heeft.

Een BHB-lid vraagt in hoeverre een reflectie plaatsvindt van hoe bredere beleidsdiscussies en maatregelen aan het verschuiven zijn. De EU spreekt over open strategische autonomie en werkt aan verschillende maatregelen met handelseffecten. De VS heeft de IRA aangekondigd. Wat zijn de verwachtingen van de uitkomst van deze verschillende beleidsontwikkelingen en de perceptie van derde landen. MinBZ geeft aan dat zeker wordt gekeken hoe beleidsontwikkelingen zich tot elkaar verhouden. Dit onderwerp zou zich kunnen lenen voor een thematische bijeenkomst in het Breed Handelsberaad.

Handelsmaatregelen ter ondersteuning van Oekraïne

In de Raad zal ook gesproken worden over nadere steun aan Oekraïne middels handelsmaatregelen. In het EU-Oekraïne *Deep and Comprehensive Free Trade Agreement* (DCFTA) zijn vergaande afspraken gemaakt over de markttoegang van Oekraïne tot de interne markt. Voortbouwend op de afspraken in het DCFTA, is op 4 juni jl. de tijdelijke opschorting van resterende importheffingen op Oekraïense producten in werking getreden. Dit betrof onder andere het unilateraal opschorten van importquota. In de Raad zal gesproken worden over een mogelijke verlenging van deze verordening. De huidige verordening geldt voor een periode van één jaar en zal per juni 2023 aflopen.

Een BHB-lid uit zich kritisch over mogelijke effecten van de maatregel waarmee toegang tot de EU markt wordt vergroot. Vraagt naar producten die veelal geïmporteerd worden, waaronder landbouwproducten zoals pluimveevlees. MinBZ bevestigt dat de invoer van pluimveevlees en eieren is toegenomen sinds de inwerkingtreding van de tijdelijke opschorting van importheffingen op Oekraïense producten.

Een BHB-lid informeert naar het tijdspad en vraagt hoe dit zich verhoudt tot het monitoren van ontwikkelingen in Oekraïne. MinBZ bevestigt dat de maatregelen onder de huidige verordening gelden tot juni 2023 en dat naarmate de tijd vordert zich een steeds helderder beeld zal aftekenen over het effect van de maatregelen op de import uit Oekraïne. De Europese Commissie zal deze effecten nauwgezet monitoren en ook het kabinet zal de ontwikkelingen nauwgezet volgen.

AOB

Een BHB-lid vraagt naar het kabinetsstandpunt over een EU- Mercosur handelsakkoord. En naar een eventuele splitsing van een dergelijk akkoord. MinBZ antwoordt dat het kabinet een positie zal innemen over een EU- Mercosur handelsakkoord, wanneer dit akkoord en bijbehorende documenten aan de Raad ter besluitvorming worden voorgelegd. Dat is nu nog niet aan de orde.

Een BHB-lid brengt zorgen op over de gevolgen van de omnibuswetgeving op arbeidsrechten in Indonesië. Vreest dat deze wetgeving niet aansluit bij wat de EU in een hoofdstuk over handel en duurzame ontwikkeling wil opnemen. Stelt dat deze zorgen in het kader van de onderhandelingen van een handelsakkoord door de Commissie opgebracht kunnen worden.

Een BHB-lid uit zich positief over de kansen om met Mexico en Chili tot gemoderniseerde akkoorden te komen en in het kader daarvan de handelsrelatie te versterken.

Een BHB-lid vraagt naar de stand van zaken van de agendering van het EU- Vietnam investeringsakkoord voor goedkeuring door de Tweede Kamer.

Een BHB-lid vraagt naar de stand van zaken van de Energie Charter Treaty modernisering en de EU besluitvorming daarover. BZ geeft aan dat er nog geen EU positie is over de moderniseringsvoorstellen; de Kamer zal uitgebreid worden geïnformeerd over het EU besluitvormingsproces via een Kamerbrief.